

Y Pwyllgor Cymunedau a Diwylliant

Cyflwyniad i Ofcom - 3 Rhagfyr 2008

Mae'r cyflwyniad hwn yn ymateb i'r rhan o ymgynghoriad Ofcom sy'n rhoi sylw i ddyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yng Nghymru.

Cyflwyniad

Yr Is-bwyllgor Darlledu

1. Sefydlwyd yr Is-bwyllgor Darlledu gan Bwyllgor Cymunedau a Diwylliant Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar 5 Tachwedd 2008, a hynny er mwyn ymateb i ail adolygiad Ofcom o Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus. Cyhoeddwyd yr adolygiad hwnnw'n ddiweddar yn y ddogfen "Preparing for the Digital Future".
2. Cytunodd y Pwyllgor Cymunedau a Diwylliant ar y cylch gorchwyl a ganlyn ar gyfer yr is-bwyllgor:

...cyflwyno adroddiad erbyn 4 Rhagfyr 2008 ar y cynigion a geir yng Ngham 2 o Adolygiad Ofcom i Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus a chyflwyno adroddiad o fewn dau fis i adroddiad terfynol Ofcom ar ddyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus. Daw'r is-bwyllgor i ben ar ôl yr adroddiad terfynol.

Y Pwyllgor Darlledu

3. Cyflwynodd Pwyllgor Darlledu Cynulliad Cenedlaethol Cymru ei adroddiad ar ddyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yng Nghymru ar 16 Gorffennaf 2008. Daeth y pwyllgor i ben ar 18 Gorffennaf 2008.
4. Ers cyhoeddi'r adroddiad, mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi cyhoeddi ei ymateb ac wedi mynegi pryder ynghylch dyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yng Nghymru.

Ymateb yr Is-bwyllgor Darlledu i'r ymgynghoriad

5. Mae'r is-bwyllgor yn ymwybodol bod angen cymryd camau brys o ganlyniad i sefyllfa ariannol bresennol ITV, yn ogystal â'r ffaith y gallai fod angen i Lywodraeth y Deyrnas Unedig ddeddfu yn y maes hwn mewn cyfnod byr iawn.
6. Mae nifer o gasgliadau ac argymhellion y Pwyllgor Darlledu yn berthnasol i'r ddogfen ymgynghori hon, ac mae'r is-bwyllgor yn falch o nodi bod nifer o'r prif argymhellion hefyd yn ymddangos yn nogfen Ofcom ar Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus.
7. Yn benodol, mae'r is-bwyllgor yn cytuno â barn y Pwyllgor Darlledu y dylai Ofcom gynrychioli buddiannau Cymru'n ffurfiol, a hynny drwy gael

cynrychiolydd o Gymru ar ei brif fwrdd a thrwy sicrhau ei fod yn cynrychioli safbwyntiau Cymreig yn fwy tryloyw wrth reoleiddio teledu a radio yng Nghymru.

Modelau manylach ar gyfer cynnwys gwasanaeth cyhoeddus yn y dyfodol

Mae'r is-bwyllgor yn argymhell y canlynol:

- Byddai'r model mwyaf addas ar gyfer y dyfodol yn gyfuniad o'r dull esblygol a'r dull sy'n defnyddio cyllid cystadleuol a ddisgrifir yn y ddogfen ymgynghori
- Dylai ITV1 yn benodol barhau i orfod darparu gwasanaeth cyhoeddus tan o leiaf 2014, ac wedi hyn dylid sefydlu masnachfrait ar wahân i Gymru

8. Mae'r is-bwyllgor yn credu y byddai dilyn y dull hwn yn rhoi'r hyblygrwydd i barhau i ddatblygu ac addasu wrth ymateb i anghenion cynulleidfaoedd yng Nghymru, yn ogystal â sicrhau ein bod yn symud o'r system bresennol tuag at system fwy lluosog wrth ddarparu Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn y dyfodol. Rydym yn pryderu nad oes gan Channel 4, yn benodol, hanes o ddarparu Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yng Nghymru, ac na fydd efallai'n ymwybodol o anghenion cynulleidfaoedd yng Nghymru.

Y modelau yng ngwledydd a rhanbarthau'r DU

Mae'r is-bwyllgor yn argymhell y canlynol:

- Dylid canfod cyllid ychwanegol er mwyn ariannu a chynnal Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus drwy ddarparwyr eraill ar wahân i'r BBC
- Os yw ITV yn dymuno rhoi'r gorau i ddarparu gwasanaeth cyhoeddus ac ildio'i thrwydded, dylai'r drwydded ar gyfer sianel 3 yng Nghymru fod ar wahân i'r drwydded ar gyfer sianel 3 yn Lloegr. Dylid hysbysebu'r drwydded hon ar wahân, a dylid darparu gwasanaeth cyhoeddus penodol

9. Mae'r is-bwyllgor yn nodi barn Ofcom yn ei ddogfen ymgynghori y gallai ITV plc ddymuno rhoi'r gorau i orfod darparu gwasanaeth cyhoeddus naill ai ar unwaith neu yn y tymor canolig.

10. Mae hyn yn peri pryder i'r is-bwyllgor gan fod rhaglenni a gwasanaethau ITV yn ychwanegiad hanfodol at yr ystod a'r amrywiaeth o raglenni sy'n dod o Gymru ac am Gymru. Mae'r is-bwyllgor yn credu nad yw'r BBC yn ddigon lluosog i allu cynnig amrywiaeth gyfoethog o leisiau a safbwyntiau. Mae'n golygu y byddai'n rhaid i unrhyw lais gydymffurfio â chanllawiau a

gofynion golygyddol y BBC, a'r rheini'n seiliedig ar un agenda olygyddol ac o dan arweiniad un prif olygydd.

11. Yn ei thystiolaeth i'r Pwyllgor Darlledu, dywedodd Menna Richards, Rheolwr BBC Cymru:

"We recognise the threat to plurality, which is a key issue in Wales, exacerbated by a weak press. The BBC welcomes competition; it is good for Wales, good for the industry. We would prefer to see a continuing role for ITV Wales given its heritage and its ability to deliver significant audience reach."

12. Yn ei dystiolaeth i'r Pwyllgor Darlledu, dywedodd Ed Richards, Prif Weithredwr Ofcom:

"We agree that it is a serious concern and that the question of plurality in general is crucial, especially in news and current affairs in Wales. This is also the case in Scotland and Northern Ireland, but there is an even more acute argument in Wales."

13. Mae gwendid y cyfryngau print a'r sector radio masnachol yng Nghymru yn golygu bod gwylwyr yng Nghymru yn fwy dibynnol ar eu gwasanaethau teledu cenedlaethol na gwylwyr eraill yn y DU.

14. Mae ITV yng Nghymru yn gallu cyrraedd ei chynulleidfa ac yn gallu cael effaith arni. At hynny, mae'n boblogaidd iawn – dangosodd arolwg a gynhaliwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ymhlith 2538 o bobl (ym mis Tachwedd 2008) fod traean o'r rhai a ymatebodd yn cael eu newyddion am Gymru yn bennaf drwy ITV Wales.

15. Mae perfformiad rhaglenni ITV Wales yn ystod yr oriau brig yn pwysleisio pwysigrwydd cael darparwr prif ffrwd arall ac eithrio'r BBC yng Nghymru. Mae ITV Wales yn darlledu bron i ddwywaith o raglenni nad ydynt yn newyddion yn ystod yr oriau brig (6pm – 9pm) o gymharu â BBC1 Wales. Byddai colli'r gwasanaeth hwn ar ITV yn golygu gostyngiad sylweddol yn nifer y bobl yng Nghymru sy'n gwylio rhaglenni sydd wedi'u seilio ar Gymru.

16. Mae ymchwil Ofcom ei hun yn dangos bod gwasanaethau newyddion ITV yn darparu ar gyfer cynulleidfa sy'n wahanol o ran demograffeg i gynulleidfa'r BBC. Gallai dibynnu ar un darparwr ynysu rhannau sylweddol o'r gynulleidfa rhag cael gwybodaeth am fywyd yng Nghymru, rhag cael adloniant Cymreig a rhag teimlo'u bod yn gysylltiedig â hynny. Mae hanfod dinasyddiaeth dda wedi'i seilio ar boblogaeth sydd wedi'u haddysgu am ddemocratiaeth ac sy'n cyfrannu tuag ato. Mae hynny'n gofyn am ddealltwriaeth o ddigwyddiadau cyfoes. Wrth gynnal arolygon yng Nghymru, mae'r dystiolaeth yn dangos bod y gynulleidfa yn gwerthfawrogi cael newyddion ar ITV yn ogystal â'r BBC, a bod y gynulleidfa hefyd yn gwerthfawrogi rhaglenni nad ydynt yn newyddion.

17. Gallai unrhyw leihad pellach ar wasanaethau newyddion ITV yng Nghymru neu lai o ymrwymiad i ddarparu rhaglenni nad ydynt yn

newyddion olygu na fyddai arbedion maint ITV yng Nghymru yn ddigonol. O ganlyniad, efallai na fyddai modd i'r sianel gynnal yr amrywiaeth angenrheidiol o sgiliau a chyfleusterau er mwyn gallu gweithredu'n ymarferol.

18. Pe bai ITV Wales yn rhoi'r gorau i ddarparu gwasanaethau drwy gyfrwng y Saesneg yng Nghymru, ac os mai'r BBC fyddai'r unig ddarparwr a allai gynnig rhaglenni newyddion, rhaglenni materion cyfoes, rhaglenni nodwedd, rhaglenni dogfen, rhaglenni chwaraeon, rhaglenni adloniant a drama drwy gyfrwng y Saesneg yng Nghymru, byddai dinasyddion Cymru'n cael gwasanaeth gwael gan y cyfryngau darlledu.
19. Mae'n rhaid cael gwahanol leisiau a gwahanol gyweiriau er mwyn sicrhau lluosedd gwirioneddol. Ym marn yr is-bwyllgor, mae lluosedd yn diogelu mynegiant diwylliannol pobl Cymru ac yn greiddiol iddo. Mae hefyd yn adlewyrchu profiadau pobl Cymru o ddydd i ddydd ar y teledu neu drwy wasanaethau eraill. Dim ond drwy gynnig sawl safbwynt gwahanol gan wahanol ddarlledwyr a darparwyr cynnwys y gellir cyflawni hyn.
20. Ym marn yr is-bwyllgor, byddai cael dim ond un ffynhonnell ddarlledu drwy gyfrwng y Saesneg yng Nghymru yn annerbyniol. Mae'r is-bwyllgor yn argymhell y dylai'r darpariaethau a wneir ar gyfer dyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yng Nghymru yn y dyfodol gynnwys camau i sicrhau bod cyllid ar gael ar gyfer Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus drwy ddarparwyr ar wahân i'r BBC.
21. Mae'r is-bwyllgor yn nodi'r canlynol:
 - Sylw Ofcom (adran 5.55): *“a refined BBC/Channel 4 model could see S4C and Channel Four operate side by side, with further competition introduced through an element of public funding”* Mae Ofcom yn cyfeirio at y ffaith bod y Sefydliad Materion Cymreig a chyrrff eraill o blaid model cyllido sydd wedi'i ddatganoli'n sylweddol iawn i Gymru.
 - Barn Ofcom: *“future models for Channel 3 based on the existing licence or a future stand-alone Welsh licence would be unlikely to be viable. Were a future stand alone licence to be held by ITV plc, some element of cross-subsidy from the English licence might continue to be possible. But otherwise...some forms of public funding would be required”*
22. Mae'r is-bwyllgor yn cydnabod y byddai angen i drwydded ar gyfer sianel 3 yng Nghymru gael traws-gymhorthdal o ryw fath, ond os nad yw ITV yn cyflawni'r hyn y mae wedi ymrwymo iddo yng Nghymru, dylid creu trwydded ar wahân ar gyfer sianel 3 yng Nghymru.

Bwrdd comisiynu ar gyfer cynnwys gwasanaeth cyhoeddus

Mae'r is-bwyllgor yn argymhell y dylid sefydlu cronfa ar gyfer cynnwys gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru, a hynny er mwyn bod yn gyfrifol am

23. Mae'r is-bwyllgor yn nodi'r awgrym a wnaed gan Ofcom y gellid sefydlu model ar gyfer cyllid cystadleuol drwy gorff sy'n dyrannu cyllid, gyda Senedd y DU yn pennu'r gyllideb a'r amcanion. Dyletswydd y corff cyllido fyddai dyrannu cyllid drwy dendrau cystadleuol er mwyn llenwi'r bylchau mewn cynnwys gwasanaeth cyhoeddus, a hynny ar ôl ymgynghori â'r cynulleidfaoedd ynghylch eu blaenoriaethau.
24. Ym marn yr is-bwyllgor, dylid sefydlu cronfa o'r fath yng Nghymru. Byddai'r gronfa honno o dan ofal comisiwn, bwrdd neu awdurdod, a byddai'r trefniadau llywodraethu priodol wedi'u pennu. Y gronfa fyddai'n gyfrifol am asesu'n strategol faint o raglenni gwasanaeth cyhoeddus i'w comisiynu, ynghyd ag asesu natur y rhaglenni hynny. Byddai'r gronfa hefyd yn gyfrifol am sicrhau mai diben y cyllid yw cyrraedd cynifer o bobl â phosibl a chael yr effaith fwyaf posibl.
25. Fel y nodir yn y ddogfen ymgynghori, mae dyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn fater o bwys penodol i Gymru, Gogledd Iwerddon a'r Alban. Yng Nghymru, byddai'n addas i'r gronfa ar gyfer cynnwys gwasanaeth cyhoeddus fod yn atebol i Lywodraeth Cynulliad Cymru yn ogystal ag i Lywodraeth y DU. Dylai strwythur llywodraethu a threfniadau atebolrwydd y gronfa adlewyrchu'r gwahaniaethau yn y galw ac yn anghenion y gynulleidfa yng Nghymru.
26. Dylid penodi aelodau'r gronfa drwy ymgynghori â Llywodraeth Cynulliad Cymru.
27. Dylai darparwyr prif ffrwd, megis y darparwr a fyddai'n cael trwydded i olynu ITV, allu gwneud cais i'r gronfa, a hynny er mwyn cynnal y lefel bresennol o Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn ystod yr oriau brig ar wasanaeth rhwydwaith prif ffrwd. Fodd bynnag, dylai'r cyllid ar gyfer Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus fod ar gael i ddarparwyr eraill mewn cyfryngau eraill, gan gynnwys radio a darpariaeth ar-lein, radio cymunedol a masnachol, IPTV a darparwyr cynnwys band eang.
28. Dylid ystyried darparu sbectrwm darlledu ar gyfer gwasanaeth digidol yng Nghymru yn rhan o gylch gorchwyl y gronfa ar gyfer gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru. Mae S4C eisoes yn ddarlledwr gwasanaeth cyhoeddus sy'n sefyll ar ei draed ei hun yng Nghymru, ac mae hynny'n unigryw. Ei waith yw darparu gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg a bydd ganddo ddwy sianel ddigidol, sydd ar hyn o bryd yn darlledu ar ffurf S4C Digidol ac S4C2. Ei swyddogaeth statudol yw darparu gwasanaethau darlledu drwy gyfrwng y Gymraeg, ond mae ganddo hawl hefyd fel corff i ddefnyddio'i incwm masnachol at ddibenion eraill, ac mae wedi buddsoddi mewn busnesau megis INUK, nad ydynt yn rhai craidd. Tra nad ydym yn credu y dylai S4C fod yn comisiynu deunydd Saesneg, credwn y gallai S4C gynorthwyo i redeg y gronfa ar gyfer cynnwys gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru. Gallai gynorthwyo'r gronfa drwy ddarparu

adnoddau cefn swyddfa, rhoi gwybodaeth arbenigol am y gynulleidfa, a gwybodaeth arbenigol am drawsyrro.

Y dewisiadau ar gyfer ariannu darpariaeth gwasanaeth cyhoeddus

Mae'r is-bwyllgor yn gofyn i Ofcom ystyried anghenion penodol Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon wrth ariannu cynnwys gwasanaeth cyhoeddus sy'n berthnasol i bob gwlad, ac mae'n argymhell bod cyllid sylweddol o nifer o ffynonellau'n cael ei ddefnyddio gan y gronfa ar gyfer y cynnwys hwnnw

29. Fel y pwysleisia Ofcom yn ei ddogfen ymgynghori, bydd y pum mlynedd nesaf yn gyfnod o newid sydyn iawn yn y diwydiant darlledu. Erbyn 2012, bydd y newid i'r digidol wedi'i gwblhau drwy'r DU a bydd ffi trwydded y BBC a pherfformiad S4C yn cael eu hadolygu, a hynny yng nghyd-destun newid gwleidyddol a chyfansoddiadol sydyn a pharhaol drwy'r DU.
30. Mae'r is-bwyllgor yn nodi'r pryderon sydd yn nogfen ymgynghori Ofcom ynghylch dyfodol cyllid Channel 4.
31. Wrth ariannu Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn y dyfodol, mae'n rhaid rhoi sylw i anghenion penodol a gwahanol Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Mae'r is-bwyllgor yn croesawu'r ffaith bod Ofcom yn cydnabod y gwledydd datganoledig, a'u hanghenion gwleidyddol a diwylliannol unigryw. Mae datblygiad datganoli a sefydliadau cyhoeddus cysylltiedig yn pwysleisio'r ffaith bod angen rhaglenni cynhwysfawr ym mhob ffurf sy'n adlewyrchu cyfoeth ac amrywiaeth bywyd Cymru, o newyddion a materion cyfoes i adloniant a drama. Dylai'r rhaglenni hyn gael eu darparu gan y BBC a darparwyr eraill, er mwyn sicrhau bod digon o luosedd.
32. Mae'r is-bwyllgor yn awyddus i sicrhau nad yw ceisiadau Channel 4 am ragor o gyllid, neu'r angen i ariannu cynnwys rhanbarthol yn Lloegr, yn digwydd ar draul anghenion penodol pob un o'r gwledydd datganoledig.
33. Mae'r is-bwyllgor yn argymhell y dylid ystyried ffyrdd eraill o ariannu darpariaeth gwasanaeth cyhoeddus y tu hwnt i'r BBC, gan gynnwys:
- Codi arian drwy werthu sbectrwm
 - Cyflwyno taliadau am asedau rheoliadol ac ardollau ar gyfer rhannau o'r diwydiant, megis darparwyr cynnwys a systemau chwilio ar-lein.
34. Mae'r is-bwyllgor yn cytuno â datganiad Ofcom:

“the surplus in the current licence fee settlement that is ring fenced to pay for costs of digital switchover, if retained, could be used for other purposes after 2012, without in any way curtailing the BBC’s ability to deliver high quality public service content. This sum equates to circa £130 million per year.”

35. Mae Comisiwn Darlledu'r Alban wedi awgrymu creu sianel deledu ddigidol sy'n darparu gwasanaeth cyhoeddus ynghyd â llwyfan cyflwyno estynedig ac arloesol ar-lein. Byddai angen tua £70 miliwn o gyllid blynyddol er mwyn darparu hyn.
36. Nid yw'r Pwyllgor Darlledu na'r Is-bwyllgor Darlledu wedi ffurfio barn ynghylch creu 'sianel' i Gymru. Yn hytrach, ceisiwyd mynd i'r afael â diffygion yn y farchnad gan gymryd camau mwy graddol.
37. Fodd bynnag, rhaid cofio bod ITV mewn sefyllfa ariannol enbyd a'i fod fel darlledwr yn bwriadu troi cefn ar ei ymrwymiad i ddarparu amrywiaeth eang o raglenni o Gymru. Am hynny, er y byddai'r bwrdd neu'r awdurdod ar gyfer cynnwys gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru yn gyfrifol am y cyd-destun strategol wrth ddyrannu cyllid ac am y broses honno ei hun, byddai'n gyfrifol hefyd am y gofod sbectwm ar gyfer trawsyrru rhaglenni.
38. Mae'r is-bwyllgor yn awyddus iawn i sicrhau bod rhaglenni Saesneg yng Nghymru yn cael eu darparu ar wasanaethau prif ffrwd megis ITV. Serch hynny, mae'r is-bwyllgor yn cydnabod y posibilrwydd na fydd hyn yn realistig y tu hwnt i 2012. Amcan y gronfa ar gyfer cynnwys fyddai sicrhau amrywiaeth o gynnwys ar gynifer o lwyfannau â phosibl, a sicrhau nad yw'r cynnwys hwnnw'n cael ei ddarparu ar un llwyfan cyflwyno neu drwy un gwasanaeth yn unig.
39. Ar hyn o bryd, mae'n anodd amcangyfrif lefel y cyllid sy'n angenrheidiol ar gyfer darpariaeth o'r fath. Fodd bynnag, dylai lefel y cyllid fod yn ddigonol i ddarparu cynnwys amrywiol ar nifer o lwyfannau cyflwyno ac mewn sawl ffurf. Dylai gynnwys digon o gyllid i allu bod yn gyfrifol am sbectwm darlledu sy'n gallu cynnal sianel gynnwys yn y dyfodol.
40. Mae Pwyllgor Darlledu'r Alban wedi dweud mai £70 miliwn fyddai cost creu sianel ddigidol a'i chynnwys. Byddai cyllideb y gronfa ar gyfer cynnwys yn ddibynnol ar amrywiaeth y ffurfiau o raglenni a fyddai'n cael eu comisiynu, yn ogystal ag ar gostau cynnal sianel ddigidol pe bai hyn yn digwydd. Mae S4C, sydd â dwy sianel ddigidol ar wahân, yn cael incwm o £93 miliwn gan y Llywodraeth ynghyd â rhaglenni sy'n costio £25 miliwn gan y BBC. Mae S4C hefyd yn gallu defnyddio'i incwm o'i weithgareddau masnachol. Ar y llaw arall, cyllideb bresennol ITV Wales yw tua £12 miliwn.

Rhaglenni'r rhwydwaith a chynnwys gwasanaeth cyhoeddus

Mae'r is-bwyllgor yn argymhell y dylid cyrraedd y targed ar gyfer darparu 5% o gynnyrch rhwydwaith y BBC o Gymru erbyn 2012 yn hytrach na 2016, ac yn hynny o beth, dylai Ofcom fonitro'r BBC a sicrhau ei bod yn atebol.

41. Mae'r is-bwyllgor yn croesawu bod y BBC wedi cytuno ar 5% fel y targed isaf ar gyfer cynnyrch rhwydwaith o Gymru rhwng nawr a 2016, gyda gwerth y rhaglenni hynny yn £50 miliwn o leiaf. Rydym wedi'n calonogi

hefyd gan gyhoeddiad y BBC y bydd rhaglenni rhwydwaith megis 'Crimewatch' yn cael eu cynhyrchu yng Nghymru, a bod y gorfforaeth yn ystyried o ddifrif symud 'Casualty' o Fryste i Gaerdydd.

42. Fel y dywedodd Cyfarwyddwr Cyffredinol y BBC, 5% yw'r targed isaf, yn hytrach na'r uchaf. Wrth drosglwyddo nifer sylweddol o raglenni mewnol y BBC i Gymru, rydym yn awyddus iawn nad yw cynhyrchwyr annibynnol yng Nghymru yn colli'r cyfle i gael comisiwn gan rwydweithiau'r BBC. Rydym yn gofyn am sicrhad gan Ofcom a'r BBC na fydd hyn yn digwydd fel canlyniad anfwriadol i bolisi comisiynu'r rhwydwaith. Dylai Ofcom allu mesur a monitro'r ymrwymiad hwnnw gan y BBC i'r sector annibynnol.

Channel 4

Mae'r is-bwyllgor yn argymhell bod Ofcom yn mynnu bod Channel 4 yn comisiynu o leiaf 5% o'i gynnyrch o Gymru

43. Mae'r is-bwyllgor yn croesawu cynnig Ofcom i gyflwyno cwota ar gyfer cynnyrch Channel 4 o Gymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon ar ôl 2010. Fodd bynnag, mae'r targed o 3% ar gyfer comisiynu cynnyrch y sianel o Gymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon yn rhy isel a dylai fod wedi'i seilio'n fras ar faint poblogaeth pob gwlad. Dylai cyfrifoldebau gwasanaeth cyhoeddus Channel 4 fod wedi'u seilio ar yr egwyddor bod angen darparu ar gyfer anghenion cynulleidfaoedd ledled y Deyrnas Unedig.

44. Wrth ddisgrifio'i ymrwymadau i'r Pwyllgor Darlledu, dywedodd Channel 4:

"The current status of both S4C and Channel 4 will change, as there will no longer be any analogue TV broadcasting in Wales. S4C will become a primarily Welsh-language service, and Channel 4 will become a truly national broadcaster, available to all homes in Wales for the first time on a free-to-air basis. As a result, Channel 4 will be committed to ensuring that our core objectives are achieved across the whole of the UK, including Wales."

45. Dylai'r gofyniad hwn i gael cwotâu ar gyfer cynnyrch o'r gwahanol wledydd fod yn gysylltiedig â threfniadau cyllido newydd Channel 4 yn y tymor hir fel darparwr gwasanaeth cyhoeddus. Mae gan Channel 4 gyfrifoldeb i adlewyrchu'r Deyrnas Unedig gyfan wrth ddarparu gwasanaethau, ac mae isafswm cwota o 5% ar gyfer cynnyrch o Gymru yn gwbl briodol.

Materion rheoliadol yn y tymor byr

46. Cyfiawnhad ITV dros leihau ei ymrwymadau i Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yw na fydd yr orfodaeth honno yn arwain at ddigon o fanteision yn ystod 2011. Mae Ofcom yn cytuno â hyn. Yn ôl ITV, bydd mwy o gostau na manteision yng Nghymru erbyn 2009.
47. Cynnig ITV yn y tymor byr, a chynnig Ofcom ar gyfer Cymru, yw cwtogi'r newyddion yng Nghymru o 5 awr 20 munud i "ddim mwy na phedair awr",

a hynny drwy gael gwared ar y bwletinâu yn y boreau yn ystod yr wythnos ac amser cinio ar y penwythnos.

48. Mae ITV wedi gofyn am gwtogi ei ddyletswydd bresennol i ddarparu rhaglenni nad ydynt yn newyddion o dair awr i awr a hanner yr wythnos ar ôl 2009. Mae'n dweud y bydd yr awr a hanner sy'n weddill yn cael ei ddarlledu yn ystod yr oriau brig neu yn agos at yr oriau brig, a byddai hynny'n cynnwys materion cyfoes.
49. Mae'r ddogfen ymgynghori yn dweud bod ymrwymiad i ddarparu newyddion 'rhanbarthol' tan 2012, ond bod ITV yn dymuno adolygu ei ddarpariaeth newyddion rhanbarthol yn 2011.
50. Pwysleisir pwysigrwydd cael darparwr prif ffrwd arall ar wahân i'r BBC yng Nghymru yn sgil y ffaith bod rhaglenni ITV Wales yn perfformio cystal yn ystod yr oriau brig. Mae ITV Wales yn darlledu dwywaith y cynnyrch nad yw'n newyddion yn ystod yr oriau brig (6pm – 9pm) o gymharu â BBC1 Wales. Byddai colli'r gwasanaeth hwn ar ITV yn golygu gostyngiad sylweddol yn nifer y bobl yng Nghymru sy'n gallu gwyllo rhaglenni o Gymru. Oherwydd y galw ymhlith y gynulleidfa, a'r ffaith y byddai unrhyw gwtogi ar raglenni ITV Wales yn lleihau lluosedd yn sylweddol, dylid gwrthwynebu'n gadarn unrhyw gwtogi mewn gwasanaethau.
51. Mae'r is-bwyllgor yn siomedig gyda chynnig Ofcom i gwtogi isafswm y gofyniad ar gyfer cynnyrch nad yw'n newyddion gan ITV o 3 awr i 1.5 awr ym mis Ionawr 2009, er ei fod yn croesawu'r ymrwymiad i gynnal y nifer presennol o raglenni naill yn ystod yr oriau brig neu'n agos at yr oriau brig.
52. Tra bo'r is-bwyllgor yn deall pryderon ITV ynghylch dichonolrwydd yn y dyfodol, ar hyn o bryd mae angen cael cydbwysedd rhwng anghenion y cynulleidfaoedd a phryderon ITV ac Ofcom ynghylch dichonolrwydd cyffredinol ITV.
53. Yng nghyd-destun incwm a gwariant cyffredinol ITV, nid yw cyfanswm honedig cyllideb ITV yng Nghymru o tua £13 miliwn yn sylweddol.
54. Dywed ITV nad yw mewn sefyllfa ariannol i gynnal ei ymrwymadau i Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yng Nghymru tan 2014, nac hyd yn oed i gynnal y sefyllfa bresennol ar ôl mis Ionawr 2009.
55. Fodd bynnag, er bod sefyllfa ariannol ITV o bosibl yn anodd, mae gan gynulleidfaoedd yng Nghymru anghenion penodol a dylai Ofcom sicrhau bod lefel bresennol y gwasanaeth, o ran oriau, amserlenni a chyllid, yn cael ei gynnal.

Oherwydd yr arwyddocâd i gynulleidfaoedd yng Nghymru, a phrinder unrhyw ddarpariaeth arall ar hyn o bryd, credwn y dylid cynnal lefel bresennol cynnyrch ITV Wales tan o leiaf 2012.

Mae'r is-bwyllgor yn argymhell bod Ofcom yn ailystyried a ddylai fod wedi cytuno â chynigion ITV i gwtogi'r cynnyrch nad yw'n newyddion yng Nghymru,

a dylai roi pwysau ar ITV i ymrwymo'n barhaol i ddarparu 5 awr 20 munud o newyddion a 3 awr o gynnyrch nad yw'n newyddion bob wythnos

Y newid i'r digidol

Mae'r is-bwyllgor yn argymhell bod Ofcom yn sicrhau bod S4C ar gael i bawb ar ôl y newid i'r digidol

56. Yn ei adroddiad, gofynnodd Pwyllgor Darlledu'r Cynulliad Cenedlaethol i Ofcom sicrhau bod gwasanaethau S4C ar gael ar bob llwyfan cyflwyno digidol drwy gydol y broses o newid i'r digidol, a hynny drwy Gymru gyfan.
57. Dywedodd swyddogion S4C wrth y Pwyllgor Darlledu eu bod yn pryderu bod yr amserlen ar gyfer y newid i'r digidol yn golygu y gallai fod bwlch rhwng y cyfnod pan fydd S4C yn symud i system ambleth newydd ac yn newid i'r digidol. Gallai hynny olygu na fydd S4C ar gael am gyfnod.
58. Mae'r is-bwyllgor yn gofyn i Ofcom sicrhau bod S4C ar gael i bawb ar ôl y newid i'r digidol.

Radio

Mae'r is-bwyllgor yn argymhell y canlynol:

- Ni ddylid newid i'r digidol yng Nghymru oni bai bod modd sicrhau'n bendant y bydd 97% o bobl yn gallu derbyn Darlledu Sain Digidol (DAB) yng Nghymru
- Pwyllgor ymgynghorol Ofcom yng Nghymru ddylai ystyried ceisiadau ar gyfer trwyddedau radio cymunedol

59. Tra nad yw radio'n rhan o adolygiad Ofcom o Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus, bydd newid i'r digidol yn y maes hwnnw yn y dyfodol agos yn golygu y bydd gwrandawyr yng Nghymru dan anfantais o ganlyniad i broblemau darlledu Radio Cymru a Radio Wales drwy Ddarlledu Sain Digidol (DAB).
60. Mae'r is-bwyllgor yn gofyn am sicrwydd na fydd Cymru yn newid i'r digidol oni bai bod modd sicrhau'n bendant y bydd 97% o holl bobl Cymru'n gallu derbyn Darlledu Sain Digidol (DAB).
61. Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi creu cronfa o £500,000 dros 5 mlynedd i helpu i ddatblygu'r sector radio cymunedol.
62. Rydym yn pryderu nad yw'r penderfyniadau ar drwyddedu radio cymunedol yng Nghymru wedi'u datganoli gan Ofcom i'w bwyllgor ymgynghorol nac i unrhyw gorff arall sy'n ymwneud â Chymru. O wneud

hynny, gallai penderfyniadau ynghylch rhoi trwyddedau cymunedol yng Nghymru gael eu gwneud ar sail anghenion Cymru. Dylai Ofcom roi'r cyfle i'w bwyllgor ymgynghorol yng Nghymru ystyried ceisiadau am drwyddedau radio cymunedol.

63. Credwn fod galw am wasanaethau radio cymunedol yng Nghymru, ac nad yw'r polisi presennol o ganiatáu trwyddedau gwasanaeth cyfyngedig yn ateb y galw hwnnw. Mae'r pwyllgor yn credu y byddai Cymru ar ei hennill o gael trwyddedau hwy a rhagor o barhad. Felly, rydym yn gofyn i Ofcom ailystyried y mater hwn.

Portreadu Cymru ar wasanaethau rhwydwaith

Mae'r is-bwyllgor yn argymhell bod Ofcom yn comisiynu arolwg o raglenni Channel 4 a newyddion ITN er mwyn canfod faint o sylw y mae Cymru'n ei chael ar eu gwasanaethau

64. Nid yw'r ddogfen ymgynghori yn ymdrin â sut y caiff Cymru ei phortreadu ar wasanaethau rhwydwaith. Mae Adroddiad King, a gyhoeddwyd gan y BBC ym mis Gorffennaf 2008, eisoes wedi arwain at wella'r modd yr adroddir am Gymru ar newyddion a rhaglenni materion cyfoes rhwydwaith y BBC. Mae'r is-bwyllgor yn gofyn i Ofcom gomisiynu arolwg tebyg o raglenni Channel 4 a gwasanaeth newyddion ITN i ITV er mwyn canfod faint o sylw sy'n cael ei roi i Gymru ar eu gwasanaethau.